

העותרים:
ראסם עבידאת ואח'
ע"י ב"כ עוה"ד טלי ניר ו/או אן סוצ'יו ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת"ד 53262, ירושלים
טל': 02-6521218; פקס: 02-6521219

- נגד -

המשיבים:
1. חברת דואר ישראל בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד אייל בליזובסקי
ממשרד לוי, מי-דן ושות', עורכי דין
מרח' מנחם בגין 11, רמת גן 52521
טל': 03-5102491, פקס: 03-5102493

2. משרד התקשורת
ע"י עו"ד נחי בן-אור מפרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466010, פקס: 02-6467011

3. עיריית ירושלים
ע"י עו"ד דני ליבמן מלשכת היועץ המשפטי לעירייה
כיכר ספרא 8, ירושלים 94141
טל: 02-6297831, פקס: 02-6295826

תגובה מטעם העותרים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 23.10.14, מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם להודעות המעדכנות מיום 5.1.15 מטעם המשיבה 1 והמשיבה 3 ומיום 11.1.15 מטעם המשיב 2:

1. בהמשך להודעות המשיבים ועל פי בדיקותינו בשטח, **חלה התקדמות בשילוט הרחובות ומספור הבתים** בשכונות שונות בירושלים המזרחית ועל כך יש לברך את המשיבה 3. יחד עם זאת, מדובר בהתקדמות איטית אשר רחוקה מהתחייבויותיה של המשיבה 3 בפני בית המשפט בעבר. נזכיר, כי בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 9.11.11 נכתב כי "רשמנו לפנינו הודעת העירייה כי עד סוף 2012 יינתנו שמות לכל הרחובות במזרח העיר, ועד סוף 2013 ימוספרו הבתים."

2. מלבד ההתקדמות האיטית בעניין השילוט, לא זו בלבד **שלא חל כל שינוי בפועל בשירותי חלוקת הדואר ובפעולת בתי הדואר** בירושלים המזרחית מאז העדכון הקודם, אלא שחלה אפילו **נסיגה מהתחייבויות קודמות** שניתנו במסגרת עתירה זו, כפי שיפורט בהמשך. למעשה, מאז הוספת תיבות החלוקה בבית צפאפא בנובמבר 2013 לא חל שינוי בשירותים בפועל לתושבים העומדים במרכז עתירה זו. לאור זאת, העותרים מבקשים להפנות את בית המשפט לתגובתם המפורטת מיום 5.10.2014 ולהתייחס בתגובה זו בקצרה בלבד לטענות חדשות שהעלו המשיבים.

3. מסויר שערכו ב"כ העותרים בשכונות שונות בירושלים המזרחית לפני ימים אחדים עולה, כי מצב שירותי חלוקת הדואר בירושלים המזרחית עודנו גובל באנרכיה. הסיכוי לקבל מכתב שמוען לביתו של תושב ירושלים המזרחית רצוף אי וודאות ותלוי במזל. כך, רק בתנאי שהדוור מכיר אישית את הנמען ובתנאי שיש מישהו בבית הנמען כשהדוור מגיע לשם, יתקבל המכתב בבית הנמען. פעמים רבות, הדוור מניח את המכתבים אצל שכנים, בעלי חנויות או בני משפחה ושם הם ממתניים עד להגעתו המקרית של הנמען למקום.

4. כך, לדוגמה, בשכונת באב חוטה בעיר העתיקה מונחים מכתבים רבים מחוץ למספרת אבו עווני (מצ"ב תמונות **כנספח ת/1**). הסיכוי שהדוור היחיד שמסתובב בכל העיר העתיקה ומחלק דואר ל- 37,690 תושביה הערבים יכיר אישית את הנמען וגם שבאותו הזמן שהדוור מגיע הנמען או מישהו מבני ביתו יהיה נוכח בבית, הוא קלוש. משכך, מכתבים רבים, ובכלל זה תשלומי ארנונה ומכתבים מרשות האכיפה והגבייה, מוצגים לעיני עוברי האורח ברחוב באב חוטה בכניסה למספרה. כלום אין זה מובן מאילו כי שיטת חלוקה זו לא יכולה להיחשב כשיטה ראויה או הולמת על פי הסטנדרטים הנהוגים במדינה והמחויבים על פי חוק?

5. בתגובתו נתלה המשיב 2 בשינויים בלתי צפויים חדשים אשר מונעים את מימוש זכויותיהם של העותרים לשירותי דואר סדירים. עד עתה היתה זו הוועדה לבחינת תעריפי הדואר שעכבה שוב ושוב את ההתקדמות בתכנון ובהקמה של **סניפי דואר חדשים** בירושלים המזרחית, וכעת, למרות שאומצו המלצות הוועדה, נוכח חילופי השרים נמצא "הליך העדכון של הוראות הרגולציה בתחום הדואר" בבדיקה במשרד ראש הממשלה. בנוסף, מזכיר המשיב 2 את הליכי ההבראה שבהם נתונה חברת הדואר כחלק מ"מכלול השיקולים, אשר בהם נדרש המשרד להתחשב; ובתוך כך, את חובתו של המשרד להבטיח כי הסביבה הרגולטורית, שבה חברת הדואר פועלת, תהא בת קיימה ולא תגרור הידרדרות במדרון של חדלות פירעון" (סעיף 9 להודעה).

6. אין זה סביר להמתין שוב פרק זמן בלתי ידוע עד ליישומו של דו"ח הוועדה לבחינת תעריפי הדואר, אם בכלל הדבר יקרה, כאשר אין כל מחלוקת על כך שבירושלים המזרחית קיים מחסור של סניפים רבים נוספים על פי כל קריטריון.

7. המשיבים גוררים רגליים בעניין זה מזה שנים רבות ולא עושים מאום כדי לקדם בנייתם של סניפים נוספים. נזכיר את דבריה של כבוד השופטת חיות בדיון שהתקיים בעתירה ביום 9.11.11: "הכיוון הוא להכיר במצב בלתי אפשרי שקיים בשכונות **שבחלקן אין אפילו סניף אחד**

לרפואה. זה מצב שאי אפשר להשלים איתו. לא מדובר בחסדים וזו צריכה להיות נקודת המוצא".

8. כמו כן, נבקש להזכיר כי המשיבים ממשיכים להתעלם גם בהודעות אלה מהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 13.2.14. כזכור, העותרים הגישו ביום 31.3.14, בהתאם להחלטת בית המשפט, הצעות למיקום מרכזי חלוקה פוטנציאליים בשכונות השונות שבהן קיים צורך בכך. המשיבים לא התייחסו להצעות אלה. כמו כן, המשיבים התעלמו מדרישת בית המשפט להתחיל בתוך 60 יום ממועד ההחלטה בפרסום עלונים שיקראו להתקנת תיבות דואר לשם קבלתן בשכונות שבהן הסתיים השילוט ומספור הבתים, ורק כעת מודיעים כי החלו לתכנן קמפינים בנושא זה, למרות שבמועד בו אנו מצויים אלו כבר היו צריכים להתחיל ולהסתיים במקומות רבים. בנוסף, התעלמו המשיבים מהחלטת בית המשפט להציג סקירה של התכנון לעניין הקמת סניפי דואר נוספים.

9. על מנת להציג את תמונת המצב הכוללת לגבי שירותי הדואר בירושלים המזרחית, נפרט להלן את מכלול השיפורים (המעטים יחסית) שקרו בשטח מאז הגשת העתירה ותוך השוואה לצרכי התושבים; ההבטחות לשיפורים שלא מומשו; ורשימת החוסרים שעודנה קיימת ולא קיבלה מענה משמעותי, למרות שחלפו ארבע שנים וחצי מאז הוגשה העתירה לבית משפט נכבד זה. לבסוף נבקש לעמוד על החובה המשפטית שמימושה מתעכב, ועל כן נשוב ונבקש מבית המשפט הנכבד הזה להוציא צו על תנאי.

שיפורים מאז הגשת העתירה לעומת הצרכים הקיימים:

10. טענת המשיבים כי בשנים האחרונות שופרו שירותי הדואר לתושבי ירושלים המזרחית באורח ניכר אינה מבוססת. אם נסכם את השיפורים שבוצעו מאז הגשת העתירה לפני למעלה מארבע וחצי שנים נגלה, כי מלבד הוספתם של כ-4000 תאים לחלוקת דואר לתושבים לא נעשו שינויים מהותיים נוספים, וזאת למרות המחסור האדיר בסוכנויות דואר והליקויים הקשים בחלוקת הדואר:

- 8 יחידות דואר בלבד משרתות 300,000 תושבים (לעומת כ-40 סניפים במערב העיר המשרתים כ-500,000 תושבים). הנגישות הנמוכה ליחידות הדואר אינה מאפשרת לתושבים שירותי דואר בסיסיים וזמני המתנה ביחידות הדואר בלתי סבירים;
- 11 דוורים בלבד משרתים את כלל אוכלוסיית ירושלים המזרחית (לעומת 144 דוורים במערב העיר). כתוצאה מכך חלוקת הדואר אינה סדירה ודברי הדואר מגיעים באיחור רב;
- במרבית רחובות ירושלים המזרחית לא מתבצעת חלוקת דואר מסודרת לבתים ואין מרכזי חלוקה נגישים.

11. אין ספק, כי הוספתם של כ-4000 תאי דואר חדשים בחינם (אשר נוספו על כ-4000 תאי דואר בחינם שפעלו לפני הגשת העתירה) במרכזי החלוקה בגיבל מוכאבר (2250 תאים), בבית צפאפא

900 תאים) ובעיסאווייה (825 תאים) שיפרו את שירותי הדואר בשלוש שכונות אלה. אלא שבירושלים המזרחית ישנם כ-53,000 משקי בית¹ ורובם ככולם אינם זוכים כיום לחלוקת דואר מסודרת לבתים, ועל כן שימוש בתאי דואר במרכזי חלוקה הוא הדרך המרכזית שבה תושבים מקבלים את דברי הדואר כיום. על כן, קיומם של כ-8000 תאי דואר בחינם, אליהם יתווספו עוד 7000 תאים במרכז החלוקה בבית חנינא (אשר עדיין לא פועל כסדרו, כפי שיפורט בהמשך), בוודאי שאינו מתקרב למספר הדרוש כדי לתת מענה אמיתי לצורך הקיים.

12. אף אם נצרף למספר זה את 9000 תאי החלוקה הנוספים בתשלום שקיימים במספר סוכנויות דואר בשכונות הפלסטיניות (8500 בסניף הורדוס, 225 בשועפאט ו-375 בא-טור) עדיין נותר הפער גדול ביותר. ואכן, בפועל, בשל המחסור האדיר בתיבות חלוקה ובהעדר חלוקה מסודרת לבתים, משתמשות מספר משפחות, חברים ומכרים בתיבת דואר אחת תוך פגיעה בפרטיות הנמען ועיכוב הגעת דברי הדואר לנמענים. לעיתים עשרות תושבים משתמשים באותה תיבת חלוקה. כך, לדוגמה, עובד השטח של האגודה לזכויות האזרח, מר חוסאם עבד, משתמש בתיבת הדואר של דודו (תיבה בתשלום בסניף הדואר בשועפאט). יחד עמו משתמשים בתיבה זו 6 משפחות, המשתייכות למשפחתו המורחבת, המונות יחד כ-30 נפשות.

13. תגובות המשיבים 1 ו-2 מלמדות, כי תיבות החלוקה הקיימות משמשות לדידם של המשיבים תחליף לחלוקה לבתים וכי בשכונות שבהן קיימות תיבות חלוקה אין כוונה לעבור לשיטת חלוקה מסודרת לבתים. אלא שהתיבות הקיימות אינן מספקות בשום אופן את צרכי התושבים מבחינת כמותן ופריסתן ועל כן יש להבטיח חלוקת דואר ישירות לבתים בכל מקום שאינו מכוסה על ידי מרכז החלוקה. יוזכר עוד, כי על פי תנאי רשיון חברת הדואר, המרחק בין כל מרכז חלוקה לבין בתי הנמענים שהוא משרת לא יעלה על 500 מטר (סעיף 1.3 לנספח ב' לרישיון חברת הדואר). תנאי זה אינו מתקיים באף אחת מהשכונות. כך, לדוגמה:

- 2250 תאי חלוקה בגיבל מוכבר משרתים אוכלוסייה המונה 3774² משקי בית ובנוסף זהו מרכז החלוקה היחיד בשכונה וממוקם בקצה השכונה במקום בלתי נגיש בעליל;
- 1700 תאי החלוקה בסניף הדואר באבו תור, המשמשים את אוכלוסיית אבו תור וסילוואן, משרתים 5515 משקי בית;
- 2250 תאי חלוקה במרכז החלוקה בצור באהר משרתים אוכלוסייה המונה 3213 משקי בית;
- 7000 תאי החלוקה במרכז החלוקה החדש בית חנינא שעדיין לא הוחל בהפעלה סדירה שלו, צפויה לשרת כ-10,000 משקי בית בבית חנינא ובשועפט ובנוסף מדובר במרכז יחיד המרוחק ק"מ רבים מבתי שתי השכונות הפרוסות על למעלה מ-5 ק"מ מצפון לדרום.

¹ מכון ירושלים, השנתון הסטטיסטי, לוח ג/17

² חישוב מספר משקי הבית בכל שכונה בכל התגובה בוצע לפי מספר הנפשות הממוצע במשק בית בקרב האוכלוסייה הערבית בירושלים העומד על 5.8 נפשות. מקור: מכון ירושלים, השנתון הסטטיסטי, לוח ג/17.

- בשכונות רבות בירושלים המזרחית לא פועל כיום מרכז חלוקה בחינם, כגון: א-טור, ראס אל עמוד, מחנה הפליטים שועפאט, כפר עקב, העיר העתיקה ושייח' ג'יראח.

14. המשיבה 3 טוענת בסעיף 19 לתגובתה, כי הוסיפה דלפק נוסף בסוכנות הדואר בבית חנינא וכעת פועלים בו 3 דלפקי שירות, וכן כי בסוכנות הדואר בשועפט בוצע שיפוץ ונוסף דלפק שירות לקהל (בעניין השיפוץ שבוצע בסניף זה כבר עדכנה המשיבה 2 בהודעתה הקודמת מיום 9.9.14). מבירור שערכנו בסניפים אלה עולה, כי בסניף הדואר בבית חנינא פועלים זה שנים שלושה דלפקים וכי לא הורחב הסניף בשנים האחרונות. הדלפק הנוסף שהוסף לפני מספר חודשים לסניף בשועפט אכן אויש בשבועות האחרונים ויש לברך על כך, אולם הסניף עודנו צפוף ביותר ועמוס (תמונות הסניף לאחר השיפוץ מצ"ב **כנספח ת/2**).

15. המשיבה 3 טוענת בסעיף 13 להודעתה בעניין שכונת א-טור, כי התושבים התנגדו להצעת הדואר להתקין בביתם תיבות מכתבים עם פרטים מזהים לצורך קבלת דברי הדואר וזאת במסגרת פגישה שהתקיימה ביום 30.1.14. לעותרים לא ידוע על קיומה של פגישה כזו. ניסיון לברר את העניין עם גב' בוסיינה עיד עטאמנה, מנהלת המנהל הקהילתי בשכונה העלה, כי המנהל הקהילתי לא היה מעורב בפגישה כזו.

הבטחות שלא מומשו:

16. לא זו בלבד שהשינויים שבוצעו בשטח מאז הגשת העתירה, לפני למעלה מארבע וחצי שנים, מעטים ביותר, אלא שבהודעות המשיבים חלה אף נסיגה מהתחייבויות והבטחות קודמות.

17. **סיום השילוט** – יוזכר, כי מאז הגשת העתירה נדחה שוב ושוב המועד המובטח להשלמת שילוט הרחובות בירושלים המזרחית. בהודעת העדכון מטעם המשיב 1 מיום 9.9.14 נמסר כי **עד לסוף שנת 2014** צפוי סיום השילוט והמספור על ידי העירייה בשכונות שבהן אין מרכזי חלוקה: א-טור, אבו תור וראס אל עמוד, וכי בכל מקרה השילוט של כלל השכונות צפוי באמצע שנת 2015. כעת, מתברר, כי טרם הוחל בביצוע השילוט בשכונות א-טור, אבו תור וראס אל עמוד (סעיף 3 להודעת המשיבה 3).

18. גם לגבי השכונות הירושלמיות שמעבר לחומת ההפרדה, כפר עקב ומחנה הפליטים שועפאט (המונה את השכונות ראס ח'מיס, ראס שחאדה ושכונת השלום/ענתא החדשה), המונות יחד מעל 100 אלף תושבים, אין כל התחייבות מצד המשיבה 3 לתחילת ביצוע השילוט ולא נראה כי הדבר עומד על הפרק (סעיף 3 להודעת המשיבה 3). יש לציין, עם זאת, כי לגבי כפר עקב צויין בסיכום הצוות הבין משרדי מיום 31.12.14 כי עיריית ירושלים התחייבה "לעשות מאמץ" לסיים את התקנת השילוט, שטרם החילו בו, עד לסוף יוני 2015.

19. **הקמפיין "להצבת תיבות דואר בבתים"** - בעבר הודיעו המשיבים, כי ברגע שיסתיים הליך הצבת השילוט והמספור בשכונות השונות, תתחיל חברת הדואר בקמפיין לעידוד התושבים להצבת תיבות דואר ועדכון המען החדש. כך, למשל, בסיכום דיון הצוות הבין משרדי מיום 28.7.14 אשר צורף להודעת המשיב 2 מיום 9.9.14 נכתב כי בשכונות א-טור, אבו תור, העיר העתיקה, ראס אל

עמוד ושייח' ג'ראח, חברת הדואר תתחיל בביצוע קמפיין ההסברה מיד לאחר סיום הצבת השילוט ברחובות, שצפוי עד לסוף שנת 2014. אלא שלמרות שבחלק מהשכונות הסתיים השילוט, למיטב ידיעתנו, לפני חודשים רבים (בית חנינא, שועפט, שייח' ג'ראח, העיר העתיקה) עדיין לא הוחל ב"קמפיין" המיוחל. יצוין, כי התחייבויות בעניין זה ניתנו על ידי המשיבים כבר לפני למעלה משנתיים. כך, לדוגמה, בסיכום דיון הצוות הבין משרדי מיום 25.6.12 ואשר צורף להודעת המשיב 2 מיום 28.10.12 נכתב בעניין שכונת שייח' ג'ראח: "עם השלמת המספור תצא אגרה משותפת לתושבים המיידעת אותם על השלמת תהליך המספור ועל שינוי שיטת החלוקה". התנהלות זו של המשיבים מנוגדת גם להחלטת בית המשפט מיום 13.2.14 לפיה: "בשכונות שבהן נשלם השילוט ומספור הבתים יש לפרסם, בתוך 60 יום מהיום, עלונים שיקראו להתקנת תיבות דואר לשם קבלתו".

20. המשיבה 1 מעדכנת בהודעתה כי היא הכינה כבר "פנייה מתאימה לתושבים ("קמפיין") המסבירה להם כיצד יוכלו לקבל כהלכה את דברי הדואר הממוענים אליהם, לפי המען החדש" (סעיף 2). אלא שהמשיבה 1 לא צירפה להודעתה את הפנייה המוכנה ולא ברור באילו אמצעים בכוונתה להפיץ את הקמפיין (בעיתונות? באמצעות המינהלים הקהילתיים? בפליירים בדואר?).

21. סוכנות הדואר במחסום קלנדיה (כפר עקב) - בהודעת המשיבה 3 נמסר, כי נוכח דלילות השימוש בשירותי סוכנות הדואר הממוקמת במעבר קלנדיה, חברת הדואר מתכוונת לצמצם את מועדי הפתיחה של הסוכנות (סעיף 41 להודעה). כזכור, סוכנות הדואר במעבר קלנדיה, הממוקמת בכניסה לכפר עקב, אינה נגישה עבור התושבים משום שכדי להגיע לסוכנות הם נאלצים להגיע לקצה השכונה, להיכנס לתוך מחסום ולעבור בידוק ביטחוני קפדני כדי להיכנס לסוכנות עצמה (ולאחר מכן בידוק ביטחוני נוסף במידה והם מעוניינים להיכנס לתוך ירושלים). משום כך, דרשו העותרים במסגרת עתירה זו כי תפתח סוכנות דואר וכן יפתח מרכז חלוקה עבור עשרות אלפי תושבי כפר עקב וסמיראמיס בתוך השכונה. המשיבים התחייבו בעבר לבדוק אפשרות זו אולם כעת, לא זו בלבד שאין זכר לאפשרות זו, אלא שיש כוונה אף לצמצם את פעילות הסוכנות היחידה הקיימת.

22. שירותי דואר בשכונות מעבר לחומה - בהודעות העדכון של המשיבים, כמו גם בהודעה מיום 9.9.14 מטעם המשיב 1, קיימת התנערות מוחלטת מהחובה לספק שירותי דואר לשכונות שמעבר לחומה (כפר עקב, סמיראמיס, מ.פ. שועפאט, ראס ח'מיס, ראס שחאדה ודחיית אל סלאם), המונות יחד מעל 100 אלף תושבי ירושלים. יוזכר, כי בתוך שכונות אלה אין מרכזי חלוקה ולא פועלת כל סוכנות דואר (כאמור, הסוכנות שפועלת במעבר קלנדיה הנמצאת בכניסה לכפר עקב אינה נגישה). המשיבות 1 ו-2 אינן מציעות כל מענה למתן שירותי דואר תקינים וסדירים בשכונות אלה, שכאמור בעתירה ובהודעות ובתצהירים מטעם העותרים, הלכה למעשה כמעט שאינם קיימים. המשמעות היא שהמשיבים מותירים עשרות אלפי תושבים, להם הם מחויבים לספק שירותי דואר מלאים על פי חוק, ללא כל מענה ובלי התחייבות קונקרטית לפעול לתיקון המצב.

23. מרכז החלוקה בבית חנינא - המשיבה 1 טוענת כי מרכז החלוקה החל לפעול. אלא שמבירור שערכנו עם מנהל המרכז הקהילתי בבית חנינא, מר חוסאם וואתד, אשר תצהירו מצורף לתגובה זו (התצהיר מצורף **כנספח ת/4**) עולה, כי לא כך הדבר. מרכז החלוקה עדיין לא נפתח רשמית

וזאת מכיוון שהמשיבה 1 עדיין לא חתמה על הסכם הפעלה עם המינהל הקהילתי אשר בתחומו הוקם מרכז החלוקה, וזאת משום שעדיין לא הוסדרה שאלת תשלום הארנונה. בשל הלחץ שהופעל מצד תושבים שלקחו לפני מספר חודשים מפתחות לתאים החדשים ועדכנו כבר את כתובתם, אפשר המינהל הקהילתי את הפעלת המרכז באופן לא רשמי לפני כחודש, אולם הדבר נעשה באופן לא רשמי ובהיקף קטן. בפועל, מרבית מבין 5000 התושבים שקיבלו מפתחות עדיין לא עושים שימוש במרכז החלוקה.

24. מרכז חלוקה נוסף בבית צפאפא - בהודעותיה הקודמות התחייבה המשיבה 1 כי יוקם **מרכז חלוקה נוסף שרפת** אשר בבית צפאפא, וביום 13.10.13 נמסר אף כי "חברת הדואר החלה באיתור שטח להקמת מרכז חלוקה בן 450 תאים בשכונת שראפאת... בחברת הדואר קיימת הקצאה לטובת תאי חלוקה לשכונת שראפאת. הקמת מרכז חלוקה בשראפאת צפויה בטווח של כחודש וחצי ממועד אישור מקום שיאותר" (סעיף 23 להודעה). בהודעה מיום 9.9.14 עדכן המשיב 2 כי "עניין הוספתם של כ-450 תאים נמצא בטיפול בימים אלה" (סעיף 15 ד להודעה).

25. התחייבות זו נעלמה לפתע מהודעות המשיבים ובמקומה עדכנה המשיבה 3 בהודעתה האחרונה מיום 5.1.14, כי התאים הקיימים בבית צפאפא מהווים מענה הולם ומספק לצרכי השכונה ו"ככל שיוצר צורך נוסף, חברת הדואר תוסיף תאי חלוקה נוספים" (סעיף 9 להודעה). יצוין, כי מבירור שערכנו עם המינהל הקהילתי בבית צפאפא עולה, כי עדיין לא נמסרו כל המפתחות למרכז החלוקה החדש שנפתח וזאת בשל עיכובים בחלוקת המפתחות על ידי חברת הדואר. התושבים ממתנינים לחידוש חלוקה המפתחות לאחר הפסקה של מספר חודשים (ככל הנראה כתוצאה מהעיצומים בדואר). כמו כן, ציין חבר ועד המינהל הקהילתי, כי קיים צורך בוער במרכז חלוקה נוסף שישרת את שכונת שרפת נוכח מספר התושבים בשכונה והריחוק של השכונה ממרכזי החלוקה הקיימים (תצהיר מר כ'ליל עליאן, חבר ועד המנהל הקהילתי בית צפאפא, מצ"ב **כנספח ת/3**).

26. עיסאווי - מהודעות המשיבים ניכר, כי הם "הרימו ידיים" בכל הנוגע להתחייבויותיהם לשפר את חלוקת הדואר בשכונה זו. הטענה כי "קיימים תאי חלוקה בכמות מספקת לתושבי השכונה" (סיכום דיון הצוות הבין משרדי מיום 31.12.14) הינה מופרכת. בשכונה זו הותקנו **800** תאים שנועדו לשרת **2500** משקי בית. אמנם בפועל חולקו רק כ-500 מפתחות על ידי המינהל הקהילתי, אולם וודאי שאין בכך כדי להעיד על שביעות רצונם של התושבים מחלוקת הדואר בשכונה. כפי שפורט בתגובת העותרים מיום 5.10.14, לא נעשו מצד המשיבה 1 מספיק מאמצים כדי לקדם את חלוקת המפתחות לתאים כפי שהובטח על ידה (סעיף 49 לתגובת העותרים בעמוד 16). אין ספק גם, כי השחתת השילוט שהוצב מהווה מכשול משמעותי בהתקדמות המשיבים, אולם על המשיבים מוטלת האחריות להשקיע את המאמצים הנחוצים כדי לגשר בין הגורמים השונים הפועלים בשכונה (המינהל הקהילתי, ועד התושבים, המוכתאר) על מנת לקדם את שיתוף הפעולה של התושבים. למיטב ידיעתנו, לא נערכו פגישות עם הגורמים הרלוונטיים בשכונה לצורך כך.

27. שיפוץ סניף הורדוס - מאז שנת 2012 מציינים המשיבים כ"הישג" את כוונתם לשפץ את סניף הורדוס ולהפכו לנגיש לנכים. גם כעת, בהודעת העדכון של המשיבה 3 מופיעה שוב התחייבות עתידית לסיים את השיפוץ במהלך שנת 2015. לצערנו, מדובר בשינוי שהיה צריך להתרחש לפני

זמן רב. נזכיר בהקשר זה, כי חובת הנגשת מקומות ציבוריים לנכים נקבעה בחוק עוד בשנת 2005 (סעיף 19ח. לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998).

החובה המשפטית ובקשה להוצאת צו על תנאי

28. נוכח האמור לעיל, נראה כי יש לחזור ולהזכיר את החובות החלות על המשיבים על פי דין. **הזכות לקבלת שירותי דואר היא זכות בסיסית**, אשר בהעדרה נגרמת פגיעה חמורה ביכולת התושבים לממש את זכויותיהם החברתיות וביכולתם לקיים קשרי עבודה, מסחר, תרבות וחברה וכן נפגעת זכותם לקבל שירותים באופן שוויוני. חובת השירות האוניברסאלי המוטלת על חברת הדואר, אשר ממשיכה להיות מופרת ברגל גסה, מחייבת לשנות מן היסוד את שירותי הדואר המסופקים לתושבי ירושלים המזרחית ולהבטיח להם שירות הולם ושוויוני.

29. לפי תנאי הרישיון, שעודם בתוקף כיום, **חברת הדואר מחויבת לחלק דואר כל יום, חמישה ימים בשבוע, לכל בית אב או באמצעות מרכז חלוקה בחינם** (סעיף 1 לנספח ב' "שירותי בעל הרישיון"). בכל מקום שבו קיים קושי בחלוקת דואר ישירות לבתים הופכת סמכות הקמת מרכזי חלוקה לסמכות שבחובה. כמו כן, קובעים תנאי הרישיון כי המרחק של סניף הדואר מבתי התושבים לא יעלה על 1.5 קילומטר בהליכה (סעיף 3.6). בנוסף נקבע, כי בכל יישוב ובו 10,000 תושבים תפעל סוכנות דואר. ההתוויה הזו נעשתה אמנם לישובים חדשים, אולם יש בה משום הנחיה כללית לסטנדרט השירות שיש לספק בכל יישוב גדול, ובכלל זה בירושלים המזרחית, בה מתגוררים למעלה מ-300,000 תושבים. פרשנות זו מתחייבת מהזכות לשוויון של התושבים לשירותי דואר.

30. תנאי הרישיון ממשיכים להיות מופרים ברגל גסה על ידי חברת הדואר. גם המשיבה 2, שאמורה לשמש רגולטור להבטחת שירותי הדואר על פי תנאי הרישיון, עומדת מנגד ומאפשרת את הפרת זכויותיהם של התושבים לשירות דואר תקינים וראויים ללא מפרע.

31. יודגש, כי גם לפי התנאים החדשים שנקבעו על ידי הוועדה לבחינת התעריפים, אשר ייתכן וייכנסו לתוקף ביום מן הימים, לא בוטל הסטנדרט לפיו בכל יישוב ובו 10,000 תושבים תפעל סוכנות דואר. לפי הקריטריון החדש שהומלץ בדו"ח הוועדה, ביישובים המונים למעלה מ-10,000 תושבים, המרחק בין יחידת הדואר ללפחות 90% מבתי האב ביישוב לא יעלה על 1.5 ק"מ במרחק אווירי. אף לפי קריטריון זה חסרים בירושלים המזרחית לכל הפחות 6 סוכנויות דואר, כפי שיפורט בהמשך. גם מצב חלוקת הדואר על ידי הדוורים בירושלים המזרחית רחוק כיום מהסטנדרטים הנמוכים יותר אשר אומצו על ידי השרים ולפיהם, חלוקת דואר תפחת ל-2.5 ימים בשבוע.

32. על המציאות הבלתי נסבלת של חלוקת הדואר הלקויה בירושלים המזרחית ניתן ללמוד עוד מניסיון שעשו העותרים לשלוח 5 מכתבים רשומים ל-5 כתובות של תושבים בירושלים המזרחית ביום 5.1.15. אף אחד מהמכתבים לא הגיע עד למועד כתיבת תגובה זו ליעדו: המכתב שנשלח למר חאדר דעייבס (מרח' אשאבי 1 בשועפאט) חזר ביום 11.1.15; המכתב שנשלח למר יאסר

קווס (מרחי' עלא א-דין בעיר העתיקה)- מבירור באתר הדואר עולה כי ביום 7.1.15 וביום 14.1.15 הוזמן הנמען לסור לסניף הורדוס כדי לקבל את המכתב, אלא שבירור שקיים עובד השטח של האגודה לזכויות האזרח, מר חוסאם עאבד, עם מר קווס העלה כי הנ"ל לא קיבל כל הודעה על הגעת המכתב; המכתב שנשלח למר מחמוד עראפת ג'אבר (מרחי' עכרימה בן אבי ג'אהל 8)- מבירור באתר הדואר עולה כי ביום 11.1.15 הוזמן הנ"ל לסור ליחידת הדואר בשועפאט כדי לקבל את המכתב, אלא שבירור שערך מר חוסאם עאבד עם הנ"ל העלה, כי הוא לא קיבל כל הודעה כזו; המכתבים שנשלחו לגבי ג'מילה אלבטש (מרחי' עקבת אלסראיה 4, העיר העתיקה) ולמר מוסטפא יעקוב אלקאלותי (מרחי' אחוואן אלספא 32, ואדי ג'וז)- לפי אתר הדואר הודעות על הגעת המכתבים לסניף הדואר עדיין לא נמסרו לנמענים.

העתקי אישורי משלוח הדואר הרשום מצ"ב **כנספח ת/5**.

33. **לאור כל האמור לעיל, ברי כי שירותי הדואר בירושלים המזרחית אינם עומדים בסטנדרטים המתחייבים על פי דין. משום כך, מבקשים העותרים שוב, כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו על תנאי, שבמסגרתו יידרשו המשיבים להשיב לשאלות המפורטות בראש העתירה. כמו כן, ובהמשך לכך, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן הוראות למשיבים לפעול כדלהלן:**

א. **להביא לפתיחתן של לפחות שש סוכנויות דואר חדשות בשכונות הבאות, שאין בהן כיום כל סוכנות דואר, וכל אחת מהן מונה עשרות אלפי תושבים: בית צפאפא, עיסאווייה, סילוואן, ראס אל עמוד, מחנה הפליטים שועפאט וכפר עקב, וזאת בתוך שנתיים ימים.**

ב. **לפעול במהירות האפשרית, ולהביא להרחבתן של הסוכנויות הקיימות או לפתיחתן של סוכנויות דואר נוספות בשכונות ג'בל מוכאבר, א-טור, שועפאט, בית חנינא, שייח' ג'ראח וואדי ג'וז. בכל אחת מהשכונות הללו יש יחידת דואר אחת, אולם היא אינה מספיקה לצרכי התושבים, הן מבחינת העומס על הסוכנות הקיימת והן מבחינת הנגישות והקרבה הפיסית שלה לבתי התושבים בחלקים הרחוקים ממנה בשכונה.**

ג. **להתחיל באופן מיידי בחלוקת דואר מסודרת לבתים בשכונות בהן הסתיימו הליכי קביעת שמות לרחובות ומספרים לבתים, כולל עריכת הפעולות הנדרשות מול התושבים ליידוע, הוספת תיבות לבתים, הוספת דוורים וכיו"ב.**

ד. **יש לקבוע לוחות זמנים ברורים (בתוך פרק זמן של עד שנה) להקמתם של מרכזי חלוקה, במקומות בהם לא צפויה להתחיל בתוך חצי שנה חלוקת דואר לבתים, כולל בשכונות שמעבר לחומה.**

ה. **לחדול באופן מיידי מדרישת תשלום עבור תיבות דואר שמופעלות כיום בתשלום בשכונות בהן לא מתקיימת חלוקת דואר אמינה ומסודרת (לבתים או למרכזי חלוקה בחינם).**

14 בינואר 2015

אן סוציו, עו"ד
ב"כ העותרים

טלי ניר, עו"ד
ב"כ העותרים